

Asiakasmaksu

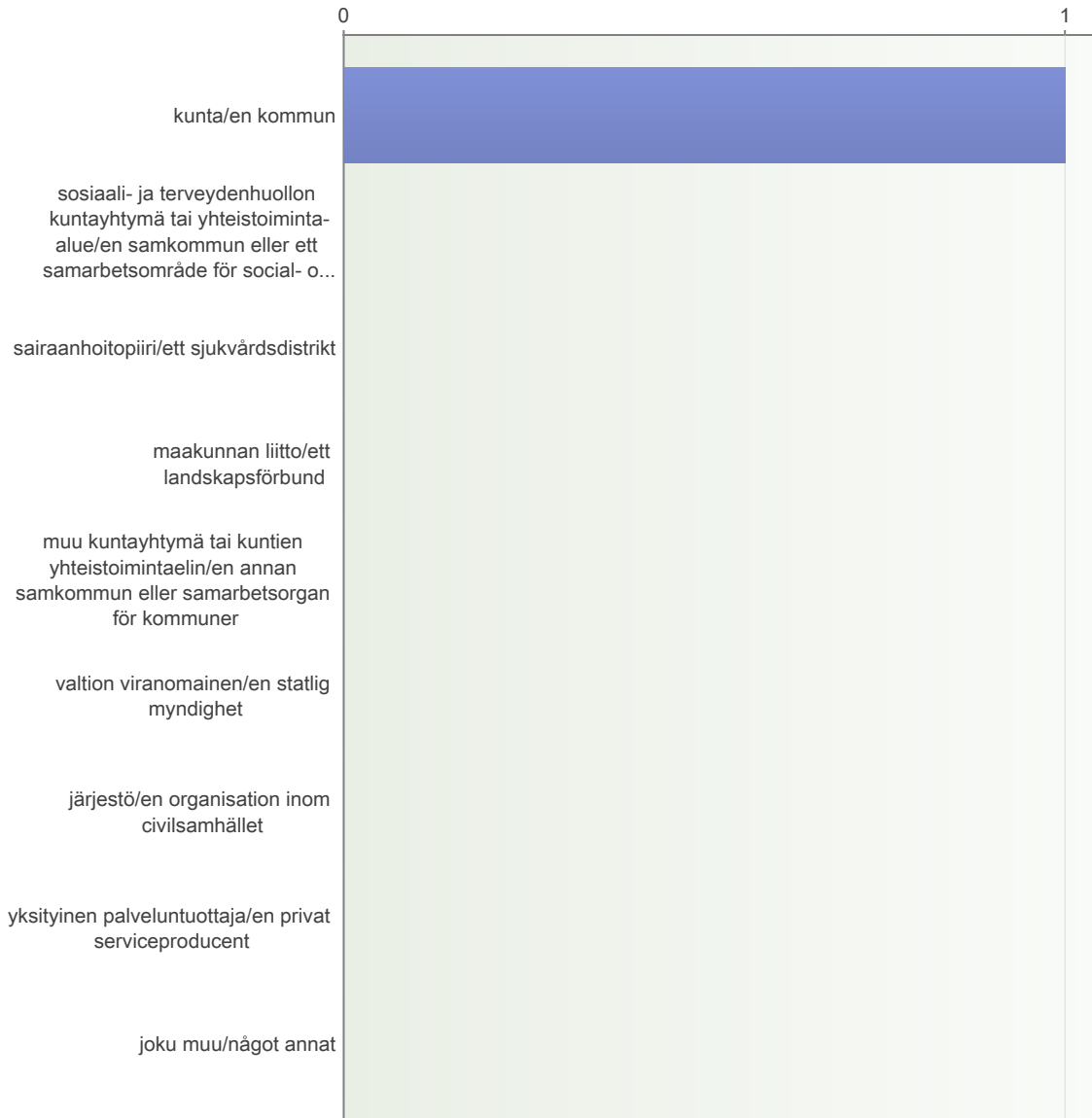
1. Vastaajan taustatiedot/bakgrundsuppgifter

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi/Officiellt namn på den aktör som svarar	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi/Namn på den person som antecknat svaret	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot/Namn på den person som antecknat svaret	Lausuntopyyntön käsittelypäivämäärä toimielimessä/Datum som begäran om remissyttrande behandlades i organet	Toimielimen nimi/Organets namn
Helsingin kaupunginhallitus	Kaarina Salminen		10.9.2018	Helsingin kaupunginhallitus

2. Onko vastaaja/Är den svarande

Vastaajien määrä: 1

3. Yleiset kysymykset hallituksen esitysluonnoksesta. Kaikkiin kysymyksiin ei tarvitse vastata, jos lausunnonantajalla ei ole asiasta lausuttavaa. Allmänna frågor om utkastet till regeringsproposition. Alla frågor behöver inte besvaras, om remissinstansen inte har något att säga om frågan.

Vastaajien määrä: 1

- Vapaamuotoiset kommentit -kenttää en löytänyt siksi viesti tässä kohdassa. Vastuuhenkilön yhteystiedot -kohtaan en voinut kirjoittaa mitään tuli herja, siksi tieto tässä: Marja-Liisa Rautanen, marja-liisa.rautanen(a)hel.fi, puh 310 36184.

Muita kommentteja:

Esityksen taloudellisia vaikutuksia on analysoitu pääsääntöisesti valtion talouden ja maakuntien talouden näkökulmasta. Taloudellisia vaikutuksia tulee analysoida paremmin kuntatalouden näkökulmasta. Mikäli maakunta- ja sote-uudistus ei toteudu, vaikutukset kohdistuvat kuntiin. Mikäli esitys kasvattaa kuntien kustannuksia, siitä tulee ilmetä, miten kuntien sosiaali- ja terveystalouden kustannusten kasvu huomioidaan valtionosuusjärjestelmässä rahoituksen kasvuna.

Sivulla 123 on sanamuodossa korjattavaa, puuttuu ei-sana: "Ehdotetun lain 11 §:n 3 kohdan mukaan päiväkirurgisesta toimenpiteestä peritty maksu kerryttäisi maksukattoa. Maksu kerryttäisi maksukattoa myös silloin, jos maksu peritään suun ja leukojen erikoissairaanhoidosta. Ehdotetun lain 11 §:n 4 kohdasta poiketen mahdollisten oikomislaitteista ja hammasteknisistä toimenpiteistä aiheutuvien hammasteknisen laboratorion kulujen osuutta ei eroteltaisi maksusta, vaan mainitut kulut sisältyisivät päiväkirurgisesta toimenpiteestä perittävään maksuun."

Sivulla 126 on sanamuodossa korjattavaa: "Perusterveydenhuollossa perittäviä käynnin perusmaksua, tutkimus- ja toimenpidemaksua tai hammasteknisiä kustannuksia ei jatkossakaan asiakkaalta, joka saa perittäisi suun ja leukojen erikoissairaanhoidossa." Virkkeen pitäisi olla seuraavassa muodossa: Perusterveydenhuollossa perittäviä käynnin perusmaksua, tutkimus- ja toimenpidemaksua tai hammasteknisiä kustannuksia ei jatkossakaan perittäisi asiakkaalta, joka saa suun ja leukojen erikoissairaanhoidoa.

4. 1 §. Lain tarkoitus/1 §. Lagens syfte

Vastaajien määrä: 1

- Hallituksen esitysluonnoksessa laiksi sosiaali- ja terveystalouden asiakasmaksuista on monia hyviä selkeytyksiä. Maksujen perusteita yhdenmukaistetaan ja tarkennetaan. Jatkossa maksuja peritään vain niistä palveluista, joiden maksuista säädetään laissa. Tämä yhdenmukaistaa käytäntöjä. Uudistus myös selkeyttää asumisen ja hoivan erottamista toisistaan, mikä on kannatettavaa. Maksuhuojennuksen tarjoaminen asiakkaalle toimeentulotuen hakemisen sijaan on selkeä parannus verrattuna nykytilaan. Tavoitteena on turvata asiakkaalle vähintään välttämättömät tulot muuhun elämiseen.

Esitys on tarpeellinen ja yhdenmukaistaa käytäntöjä. Helsingin kaupunki kiinnittää erityistä huomiota siihen, että asiakasmaksujen uudistusta ei tule kytkeä sote- ja maakuntauudistukseen, vaan sen tulee tulla voimaan siitä huolimatta.

5. 2 §. Soveltamisala/2 §. Tillämpningsområde

Ei vastauksia.

1 luku. Yleiset säännökset/1 kap. Allmänna bestämmelser

6. 3 §. Määritelmät/3 §. Definitioner

Vastaajien määrä: 1

- Esityksessä ei määritellä käyntiä. Käynnin käsite tulisi määritellä laissa. Esimerkiksi suun terveydenhuollossa monihuone- tai kerralla kuntoon -mallissa jokaisen ammattilaisen kontaktista muodostuu tilastollinen käynti, vaikka asiakkaan kannalta kyse on vain yhdestä käynnistä terveydenhuollon toimipisteessä. Tällöin asiakkaalta peritään perusmaksu. Samaan fyysiseen asiointiin voi myös perinteisessä toimintamallissa liittyä useamman ammattilaisen kontakteja; hammaslääkärin tekemä tutkimus, hammas- tai röntgenhoitajan ottama panoraamatomografiakuva ja suuhygienistin antamaa kiinnityskudossairauksien hoitoa. Käynnin määritelmän tulisi olla yhtenevä kaikissa tilastoinneissa.

Esityksessä käytetään määritelmää maakunta. Mikäli lain on tarkoitus tulla voimaan huolimatta maakuntauudistuksesta tai mahdollisesti jo ennen kuin maakunnat perustetaan, lakiesitystä tulisi muuttaa niin, että se käsittää kunnat, kuntayhtymät ja muut mahdolliset toimijat, jotta lainsäädäntö ei ole kytköksissä maakuntauudistuksen mahdolliseen toteutumiseen.

7. 4 §. Palvelusta perittävä maksu/4 §. Avgift för tjänster

Vastaajien määrä: 1

- Esityksessä on otettu hyvin huomioon se, että maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Maakunta voi myös päättää itse, ettei maksulliseksi säädetystä palvelusta tarvitse periä maksua.

Samoin on hyvin huomioitu se, että maakunnan tai kuntayhtymän ostopalveluna hankkimista palveluista on perittävä samat maksut ja korvaukset kuin kunnan tai kuntayhtymän itsensä järjestämistä vastaavista palveluista.

Hyvänä on pidettävä sitä, että alle 18-vuotiaat eivät maksaisi vammaisuuden perusteella järjestettäviä erityispalveluja koskevan lain mukaiseen osavuorokautiseen valmennukseen ja tukeen, asumisen tukeen, lyhytaikaiseen huolenpitoon tai päiväaikaiseen toimintaan liittyviä ylläpidosta aiheutuvia kustannuksia.

8. 5 §. Maksun alentaminen ja perimättä jättäminen/5 §. Avgift som sänks eller inte tas ut

Vastaajien määrä: 1

- Esityksessä on velvoite maakunnan asiakasmaksujen alentamiseen tai perimättä jättämiseen, samoin vahvistetaan asiakasmaksujen alentamisen ja perimättä jättämisen ensisijaisuutta suhteessa kansaneläkelaitoksen perustoimeentulotukeen. Pykälän kirjoittaminen velvoittavaksi on toimiva ratkaisu, sillä käytännössä kunnat eivät ole laajasti soveltaneet nykyisin voimassa olevaa vastaavaa pykälää.

Erityisen tärkeää on, että asiakas saa riittävästi neuvontaa ja ohjausta siitä, miten maksuun haetaan alennusta. Samalla korostuu myös palveluohjauksen tärkeys. Ohessa annetaan asiakkaalle myös tietoa maksunalennuskäytännöistä.

Esitys jättää maakunnan harkittavaksi, kuka ammattilainen koordinoi huojennusten hakemista. Esityksessä ei tarkemmin määritetä prosessin etenemistä tai sitä, miten kansaneläkelaitos auttaa maakuntaa asiakkaan maksukyvyyn selvittämisessä eli milloin tulosidonnainen asiakasmaksu vaarantaa asiakkaan toimeentulotuen edellytyksiä taikka asiakkaan lakisääteisen elatusvelvollisuuden tai muun elatusvastuun toteuttamista. On

huomattava, että kunnan tehtäviin ei 1.1.2017 alkaen ole enää kuulunut asiakkaan perustoimeentulotuen laskelman laatiminen.

Maksun perimättä jättäminen on huomioitava maakunnan tulokertymässä. Tämän asian arvioiminen on haasteellista.

9. 6 §. Maksun periminen/6 §. Uttag av avgift

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen mukaan oikaisuvaatimusohje on aina liitettävä laskuun. On selkeää, että oikaisuvaatimusohje liitetään mukaan aina, vaikka kysymyksessä olisi tasasuuruinen lasku tai maksukyvyyn mukaan määräytyvä tulosidonnaista maksua koskeva päätös. Esitetty velvollisuus oikaisuvaatimuksen liittamisestä laskuun yhdenmukaistaa kuntien erilaisia käytäntöjä.

10. 7 §. Päätös tulosidonnaisesta maksusta/7 §. Beslut om inkomstbunden avgift

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen mukaan päätöksen tulosidonnaisesta asiakasmaksusta tekee jatkossakin viranhaltija. Tämä on perusteltua. Päätöksen yhtenäiset kriteerit selkeyttävät ja yhtenäistävät päätöskäytäntöä koko maassa. Oikaisuvaatimusohje tulee selkeästi aina liittää mukaan maksukyvyyn mukaan määräytyvästä tulosidonnaisesta maksusta annettavaan päätökseen. Mahdollisesti olisi harkittava, tulisiko päätökseen sisällyttää myös asiakkaan tulotiedot.

11. 8 §. Maksuttomat sosiaalipalvelut/8 §. Avgiftsfria socialtjänster

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen mukaan vammaisuuden perusteella järjestettävistä erityispalveluista vastaavat palvelut olisivat edelleen pääosin maksuttomia. Valmennukseen ja tukeen, lyhytaikaiseen huolenpitoon ja päiväaikaiseen toimintaan liittyvät tarpeelliset kuljetukset, joita henkilö tarvitsee voidakseen käyttää palvelua, olisivat maksuttomia. Tämä tekee eri vammaryhmien kohtelusta yhdenvertaista. Tällä hetkellä vain erityishuollon saamiseksi tehdyt matkat ovat maksuttomia. Muutos tulee pienentämään maakunnan saamia asiakasmaksutuloja, mikä on hyvä huomioida jatkossa. Lakiehdotuksesta puuttuu 8 §:n maksuttomista sosiaalipalveluista kohdasta 3 vammaispalvelulain mukaisten palvelujen kohdalta maksuttomat kuljetukset, mikä olisi hyvä olla samassa kohdassa.

12. 9 §. Maksuttomat terveysterveystyöt/9 §. Avgiftsfria hälsotjänster

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen mukaan sairaanhoidon palvelut pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen asiakkaalle olisivat maksuttomia. Tällä hetkellä lääkärikäynnit veloitetaan asiakkaalta ja sairaalahoidosta peritään oma maksunsa ja tällöin palveluasumisen palvelumaksu on keskeytyksessä. Uudistus yksinkertaistaa ja vähentää hallinnollista työtä: sairaalajaksoit ovat tehostetun palveluasumisen asiakkaalle maksuttomia, mutta hän maksaa palveluasumisen asiakasmaksut myös sairaalajaksojen ajalta.

Alle 18-vuotiaiden suun terveydenhuollon palvelujen maksuttomuutta ei ole yksiselitteisesti ilmaistu. On epäselvää, kattaako kohta 8 myös suun terveydenhuoltoon kuuluvan sairaanhoidon. Samoin on epäselvää sellaisen nuoren ennalta ehkäisevien suun terveydenhuollon palvelujen suhteen, joka ei kuulu opiskeluterveydenhuollon piiriin. Alle 18-vuotiaiden suun terveydenhuollon palvelujen tulisi olla jatkossakin maksuttomia.

13. 10 §. Maksukatto/10 §. Avgiftstak

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen mukaan maksukaton jaksoksi on edelleen määritetty kalenterivuosi. Tavoitteena voidaan pitää sitä, että maksukaton jakso olisi 12 kuukautta kalenterivuoden sijaan. Tällä hetkellä tekniset valmiudet eivät mahdollista kalenterivuodesta poikkeavaa jaksotusta. Kalenterivuosi ei ole hyvä, koska sairaudet eivät jaksotu siihen. Seurauksena voivat olla kohtuuttomat maksut, jos hoidot ovat alkaneet syksyllä ja jatkuneet seuraavan vuoden puolelle.

Nykyisten välimaksukattojen seuraaminen on ollut hankalaa ja välimaksukattojen poistaminen on toimiva ratkaisu.

14. 11 §. Maksukattoa kerryttävät palvelut/11 §. De tjänster som räknas in i avgiftstaket

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen mukainen sairaanhoitopalvelujen muuttuminen maksuttomiksi tehostetun palveluasumisen asiakkaille on positiivinen uudistus. Maksukaton laajentaminen myös kotisairaanhoidon ja kotisairaalan maksuihin on johdonmukaista. Lyhytaikaishoito järjestämistavaltaan laitospalveluna tai palveluasumisena kerryttää maksukattoa samalla tavalla. Maksukaton laajentaminen suun ja terveydenhuollon palveluihin tukee asiakasmaksujärjestelmän kehittämistavoitetta, jossa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut eivät muodostuisi palvelujen käytön esteeksi ja siten lisäksi väestön terveys- ja hyvinvointieroja.

2 luku. Maksuttomat palvelut/2 kap. Avgiftsfria tjänster

15. 12 §. Maksujen seuranta/12 §. Uppföljning av avgifter

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen mukaan jatkossa maakunta seuraa maksuja ja asiakkaan maksukaton kertymistä ja maakunnan on annettava asiakkaalle kirjallinen tieto maksukaton ylitymisestä. Tämä tukee yhdenvertaisuutta maksukaton soveltamisen suhteen.

16. 13 §. Sosiaali- ja terveyskeskuksen avosairaanhoito/13 §. Öppensjukvård vid social- och hälsocentral

Vastaajien määrä: 1

- Esityksessä määritetään vastaanottojen ja kiireellisen terveydenhuollon enimmäishinta. Asiakasmaksut on terveysasemalla sekä lääkärin että hoitajan vastaanotoilla ja kiireellisessä terveydenhuollossa. Esityksessä on täsmennetty, että voidaan periä vain yksi maksu, mikäli asiakkaan käyntiin on yksi syy.

Esitys asettaa maksujen enimmäismäärät ja jättää maakunnalle harkintavallan maksuista, niiden suuruudesta tai niistä luopumisesta. Sosiaali- ja terveyskeskusmaksuna maakunta voi periä asiakkaalta kiireettömästä lääkärinvastaanotosta enintään 20,60 euroa ja sairaanhoitajan vastaanotosta enintään 11,40 euroa.

Etäpalvelun huomioiminen lain tasolla on toimiva ja ajanmukainen ratkaisu. On johdonmukaista, että etäpalveluna annettavasta hoidosta, palvelusta tai terapiasta voidaan periä 1 momentin mukainen maksu (13 §, 19 §, 20 §, 21 §, 22 §, 23 §).

Etäpalvelujen tulkinta voi kuitenkin olla ongelmallista arvioitaessa, onko annettu palvelu ratkaissut asiakkaan ongelman, onko annettu palvelu ollut kiireellistä vai kiireetöntä.

Palvelut sosiaalihuollossa ovat tällä hetkellä pitkälti maksuttomia (esim. sosiaalityö, sosiaaliohjaus, vammaispalvelulain mukaiset erityispalvelut jne.) Lakia tulisi täsmentää sosiaalihuollon etäpalvelujen osalta.

17. 14 §. Sairaalan poliklinikkakäynti/14 §. Besök på sjukhuspoliklinik

Vastaajien määrä: 1

- Kiireellisen lääkärin hoidon maksun yhtenäistäminen sosiaali- ja terveystieteiden keskuksessa ja sairaalan yhteispäivystyksessä yhdenmukaistaa maksuja. Se mahdollistaa toimijoiden yhteistyötä sekä tulevaisuuden uusia tapoja järjestää kiireellistä hoitoa.

18. 15 §. Avosairaanhoitoon ja poliklinikkakäyntiin liittyvät tutkimukset/15 §. Undersökningar inom öppen sjukvård och vid poliklinikbesök

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen ohjeistus voi aiheuttaa tulkintaongelmia esimerkiksi siitä onko moniongelmaisen käynti päihteisiin liittyvä, jos samalla käynnillä annetaan valistusta päihteettömyydestä ja hoidetaan verenpainetta.

13 §:ssä ja 14 §:ssä tarkoitettuihin palveluihin välittömästi liittyvien välttämättömien tutkimusten mahdollinen tulkinnanvaraisuus voi aiheuttaa asiakkaalle epätietoisuutta niistä maksuista, joita häneltä voidaan periä.

3 luku. Maksukatto/3 kap. Avgiftstak

19. 16 §. Päiväkirurginen toimenpide/16 §. Dagkirurgiskt ingrepp

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen ohjeistus päiväkirurgisen toimenpiteen maksusta on toimiva.

20. 17 §. Suun terveydenhuolto/17 §. Mun- och tandvård

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen mukaan erikoismateriaalista ei jatkossa peritä maksua. Erikoismateriaalin määrittely on käytännössä vaikeaa, joten ehdotus on perusteltu. Toimenpidetikoodin sisältämistä materiaaleista, joihin ei sisälly ulkoa hankittavia hammasteknisiä työvaiheita, ei kuuluisi periä maksua, esim. EBB10 hampaan keinojuuren eli implantin asettaminen.

Esityksen kohtaa ”Leukojen ja koko hampaiston panoraamaröntgenkuvaus” voisi täsmentää. Tarkoitetaanko kuvauksella kokonaisuutta, joka sisältää myös tarvittavat, tarkentavat lisäkuvat (hammaskuvat) ja onko tarkoitus soveltaa kohtaa myös lateraalikalloröntgenkuvan kohdalla? Kartiokeilatietokonetomografia-kuvantaminen yleistyy ja se on tavanomaista tomografiaa vaativampi toimenpide, mikä olisi peruste korkeammalle maksulle.

Esityksen mukaan maakunta perisi hammastekniset kulut. Tulevaisuudessa voisi harkita, että käyntimaksussa ei olisi porrastusta ammattiryhmittäin. Toimenpidehinnoissa olisi mahdollista ottaa huomioon, että suuhygienistien toimenpiteet ovat selkeästi oma ryhmänsä varsinkin, kun suuhygienistien terveydenedistämisen käyntejä suunnitellaan maksuttomiksi.

Käynnin perusmaksussa ei mainita hammashoitajaa. Hoitaja voi ottaa esim. röntgenkuvia ja tehdä terveydenedistämistä. Todellisia kustannuksia voisi selkeyttää pykälän kolmannen momentin kohdalla. Esim. kustannusten periminen vahingoittuneesta oikomislaitteesta tai hammasteknisestä työstä olisi määriteltävä tarkemmin.

21. 18 §. Erikoissairaanhoidon hoitotoimenpiteet suunhoidon yksikössä/18 §. Vårdåtgärder inom den specialiserade sjukvården vid mun- och tandvårdsenheter

Vastaajien määrä: 1

- Kriteerien tulisi olla yhtenäiset kiireettömän hoidon perusteiden kanssa. Ulkopuolelle jää lapsena hoitamatta jäänyt A II 2 -tyyppinen purenta, johon liittyy hampaiden kulumista, leukaniveloireita, toimintarajoitteita. Kyseessä ei ole kuitenkaan synnynnäinen hampaistopuutos tai kehityshäiriö.

22. 19 §. Terapia/19 §. Terapi

Vastaajien määrä: 1

- Tulisi harkita, että myös suun terveydenhuollossa järjestettävistä terapioidista, kuten lihavuuden ehkäisyohjelman mukaisista ravitsemusterapioista tai kroonisesta kivusta kärsivien potilaiden fysioterapioista voidaan periä tässä pykälässä tarkoitettu maksu.

23. 20 §. Sarjassa annettava hoito/20 §. Vård i serie

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen mukaan maksun perimiselle ei ole enimmäisrajaa. Tämä on muutos nykyisin voimassa olevaan asiakasmaksuasetukseen verrattuna, jonka mukaan maksu saadaan periä enintään 45 hoitokerralta kalenterivuodessa. Välimaksukatton poistaminen sarjassa annettavasta hoidosta ja maakunnan velvollisuus seurata maksukattoa lisää asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua.

4 luku. Tasasuuruiset maksut/4 kap. Jämnstora avgifter

24. 21 §. Tilapäinen kotipalvelu/21 §. Tillfällig hemservice

Vastaajien määrä: 1

- Esitys määrittää selkeästi euromääräisen hinnan annettavasta tilapäisestä kotipalvelusta. Esityksessä tilapäinen asiakkuus on määritetty alle kolmen kuukauden mittaiseksi, tällä hetkellä tilapäisyydeksi on määritetty Helsingissä kaksi kuukautta, jos käynnejä on harvemmin kuin kerran viikossa. Tilapäisen kotipalvelun hinnoittelu eri pituisilla käynneillä eri hintaisena voi käytännössä olla monimutkaista. Tästä on Helsingissä luovuttu.

25. 22 §. Tilapäinen kotisairaanhoido/22 §. Tillfällig hemsjukvård

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen mukaan maakunta voi periä tilapäisestä terveydenhuoltolain 25 §:n 1 momentissa tarkoitettusta esimerkiksi hammaslääkärin suorittamalta kotikäynniltä 18,90 euroa. Tarvitaan täsmennys, sisältääkö hammaslääkärin asiakasmaksu kotikäynniltä myös hammaslääkärin kotikäynnillä suorittamat suun terveydenhuollon toimenpiteet.

26. 23 §. Tilapäinen kotisairaalahoido/23 §. Tillfällig hemsjukhusvård

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen mukaan maksun voi periä riippumatta siitä, annetaanko kotisairaalahoidoa perusterveydenhuollon vai erikoissairaanhoidon palveluna vai näiden yhdistelmänä. Muutos yhdenmukaistaa kotisairaalahoidosta perittäviä maksuja.

27. 24 §. Lyhytaikainen perhehoito/24 §. Kortvarig familjevård

Ei vastauksia.

28. 25 §. Lyhytaikainen asumispalvelu/25 §. Kortvarig boendeservice

Ei vastauksia.

29. 26 §. Lyhytaikainen laitoshoido tai –palvelu/26 §. Kortvarig sluten vård eller kortvarig service på en institution

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen mukaan lyhytaikainen päihderiippuvuuden hoito hoitolaitoksessa määritetään muiden laitoshoidojen kanssa eri hinnoitteluun kuin psykiatrinen hoito. Lyhytaikainen päihderiippuvuuden laitoshoido voisi olla perusteltua hinnoitella samoin psykiatrian lyhytaikaisen laitoshoidon kanssa, jottei hinnoittelu olisi hoitoon hakeutumisen esteenä.

30. 27 §. Osavuorokausihoito/27 §. Vård under en del av dygnet

Ei vastauksia.

31. 28 §. Asiakkaan siirtyminen palvelujen välillä/28 §. Förflyttning av kunden mellan tjänster

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen mukaan asiakkaan siirryessä asumispalvelun, laitoshoidon tai laitospalvelun yksiköstä toiseen asumispalvelun, laitoshoidon tai laitospalvelun yksikköön saman kalenterivuorokauden aikana, maakunta ei saa periä asiakkaalta kyseisenä päivänä lähtöpäivän maksua. Ehdotus yhdenmukaistaa käytäntöä sekä varmistaa, että asiakkaalle ei aiheudu kohtuutonta taloudellista haastetta.

32. 29 §. Lääkinnällinen kuntoutus/29 §. Medicinsk rehabilitering

Ei vastauksia.

33. 30 §. Omaistaan tai läheistään hoitavan henkilön vapaan aikaiset palvelut/30 §. Tjänster när personer som vårdar en anhörig eller närstående är lediga

Ei vastauksia.

34. 31 §. Ensihoitopalvelu/31 §. Prehospital akutsjukvård

Ei vastauksia.

35. 32 §. Lääkärintodistus ja -lausunto/32 §. Läkarintyg och läkarutlåtande

Ei vastauksia.

36. 33 §. Käyttämättä ja peruuttamatta jätetty palvelu/33 §. Oanvända eller icke-avbokade tjänster

Vastaajien määrä: 1

- Sakkomaksua käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta suunnitellaan laajennettavaksi kaikkiin alle 18-vuotiaisiin, ellei sitä ole pidettävä kohtuuttomana. Yleensä vanhemmat hoitavat alle 15-vuotiaiden asiat ja ovat siten vastuussa myös lastensa vastaanottoajoista. Ehdotus on perusteltu.

Mahdollisuuksien mukaan voisi harkita sakkomaksujen porrastamismahdollisuutta sen mukaisesti, minkälainen haitta käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta palveluntuottajalle tulee.

Esimerkki: 1) potilas on jäänyt saapumatta peruuttamatta aikaansa ja 2) potilas on peruuttanut ajan, mutta viime tingassa, jolloin tilalle ei ole saatu toista potilasta. Vaikka asiakas peruuttaisi varauksensa 5 min. ennen aikaansa, siitä syntyy ajanhukkaa, mutta vähemmän kuin kohdassa 1), jossa ammattilainen voi siirtyä tekemään muuta työtä eikä hänen tarvitse odottaa.

Lisäksi sakkomaksu voisi olla korotettu tilanteissa, joissa asiakas toistuvasti lyhyen ajan sisällä jättää aikansa peruuttamatta. Syrjäytymisvaarassa olevien potilaiden kohdalla palveluntuottaja voisi käyttää harkintaa.

37. 34 §. Maksun periminen maksukyvyyn mukaan/34 §. Uttag av avgift enligt betalningsförmågan

Vastaajien määrä: 1

- Tehostetun palveluasumisen tuominen lain piiriin selkeyttää tehostetun palveluasumisen ja laitoshoidon asiakasmaksun määrittelyä sekä edesauttaa asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua.

38. 35 §. Kotona annettava palvelu/35 §. Service i hemmet

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotus maksun määräytymisestä palvelun hoitosuunnitelman määrittämien palvelutuntien ja perheen koon ja asiakkaan maksukyvyyn mukaisesti on hyvä. Kotihoidon palvelutuntien mukainen maksu on toimiva ratkaisu, sillä sen pohjalta voidaan myös palvelusetelin/asiakassetelin omavastuuta kehittää vastaamaan kunnallista kotihoidon asiakasmaksua. On hyvä, että puolisoiden yhteenlasketusta palvelujen määrästä ja yhteenlasketuista tuloista lasketaan kummallekin oman palvelun määrän mukainen maksu.

Kotiin annetut palvelut pilkkoutuvat moniin eri maksuihin. Tulee huomioida, että asiakkaalla voi olla kuukausimaksun lisäksi useita eri tukipalvelumaksuja (esimerkiksi turvapuhelin, sauna, siivous) sekä lyhytaikashoidon maksuja sekä palvelusetelillä ostettuja palveluja. Asiakkaiden palvelukokonaisuuden suunnittelu on haasteellista, sillä usein asiakkaalle tulee useita eri palveluja ja tällöin tulisi pystyä arvioimaan asiakkaan maksukykyä.

39. 36 §. Kotona annettavasta palvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot/36 §. De inkomster som avgiften för service i hemmet utgår från

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen linjaus on toimiva.

40. 37 §. Pitkäaikainen tehostettu palveluasuminen ja pitkäaikainen laitoshoido/37 §. Långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och långvarig sluten vård

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen linjaus, että tehostetun palveluasumisen ja laitoshoidon maksuperusteet ovat mahdollisimman yhteneväiset, on toimiva ja yhtenäistää kansallisella tasolla käytäntöjä.

Esityksessä on määritelty vähimmäiskäyttövaran euromääräksi tehostetussa palveluasumisessa 160 euroa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa 108 euroa. Vähimmäismäärän asettaminen yhdenmukaistaa käytäntöä koko maassa, mutta vähimmäismääränä jättää maakunnalle myös harkinnanvaran. Tehostetun palveluasumisen käyttövara on tällä hetkellä Helsingissä 245 euroa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa 108 euroa.

Käyttövaran sisältö tulisi määritellä, esim. tuleeko sillä korvata käsikauppalääkkeet ja terveydenhuollon itsehoitotarvikkeet, joita asiakas ei saa maksuttomana.

41. 38 §. Pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot/38 §. De inkomster som avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg eller långvarig sluten vård utgår från

Vastaajien määrä: 1

- On kannatettavaa, että tehostettu palveluasuminen ja sen maksun määräytyminen säännellään laissa.

Esityksen mukaan kertaluonteisia tai satunnaisia tuloja ei jatkossa huomioida. Tämä selkeyttää asiakasmaksupäätösten tekoa. Esitetty kolmen kuukauden aikaraja selkeyttää asiakkaan näkökulmasta taloudellisen kokonaistilan arviota.

Viittaus tuloista tehtäviin vähennykseen on merkitty pykälän 40 §:n mukaan. Kuitenkin tuloista tehtävät vähennykset on määritelty pykälässä 41 § ja tehostetun palveluasumisen maksua määrättäessä pykälässä 42 §.

42. 39 §. Pitkäaikainen perhehoito/39 §. Långvarig familjevård

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen mukaan perhehoito rinnastetaan avopalveluihin ja perhehoitoa saavalle asiakkaalle olisi jätettävä hänen henkilökohtaiseen käyttöönsä vähintään 200 euroa kuukaudessa. Tämä on asiakasnäkökulmasta hyvä parannus.

43. 40 §. Laskennallinen metsätulo/40 §. Kalkylerad inkomst av skog

Vastaajien määrä: 1

- On kannatettavaa, että metsätulon huomioiminen säännellään laissa.

44. 41 §. Tuloista tehtävät vähennykset/41 §. Avdrag från inkomsterna

Vastaajien määrä: 1

- Esitys linjaa, miten pitkään asiakkaan todelliset asumismenot huomioidaan vähennyksenä asiakkaan siirtyessä pitkäaikaiseen asumispalveluun tai laitoshiitoon. Asumismenojen huomioiminen laissa määritellyn ajan on selkeyttävä ja asiakaslähtöinen ratkaisu.

Pariskuntien osalta olisi tarpeen selkeyttää yhteiseen asuntoon asumaan jäävän puolison tilanteen huomioiminen.

45. 42 §. Tuloista tehtävät vähennykset tehostetun palveluasumisen maksua määrättäessä/42 §. Avdrag från inkomsterna vid fastställande av avgift för serviceboende med heldygnsomsorg

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen mukaan asiakkaan tuloista vähennetään tehostetusta palveluasumisesta aiheutuvat asumismenot, joista on vähennetty valtion varoista maksettava asumistuki. Lääkkeet ja muut tarvikkeet, joista asiakas on oikeutettu kansaneläkelaitoksen korvauksiin, vähennetään korkeintaan lääkkeiden vuosiomavastuun eli lääkekaton suuruisena.

Muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset huomioidaan hakemuksesta ja siltä osin kuin terveydenhuollon ammattihenkilö arvioinut ne välttämättömiksi. Tähän tarvitaan vielä tarkempaa linjausta.

46. 43 §. Maksun määrääminen/43 §. Fastställande av avgift

Vastaajien määrä: 1

- Ulosoton huomioiminen maksua määrättäessä tulisi sisällyttää uuteen asiakasmaksulakiin. Suurissa kunnissa ulosotto huomioidaan vähennyksenä.

5 luku. Maksukyvyn mukaan määräytyvät maksut/5 kap. Avgifter som fastställs enligt betalningsförmågan

47. 44 §. Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelut/44 §. Stödtjänster och boendeservicerelaterade tjänster

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnalta edellytetään selkeää palvelujen rajausta. Esimerkiksi asiakas, jonka kaupunki on sijoittanut yksityiseen palvelutaloon, saa talosta samat palvelut kuin kaupungin omassa talossa eli tarvitsemansa hoidon, ateriat jne. Lääkkeet, vaipat ja kampaajan asiakas maksaa itse. Myös muut tukipalvelut asiakas maksaa itse.

48. 45 §. Avopalveluun tai -hoitoon liittyvä ylläpito/45 §. Uppehålle i samband med sociala insatser eller öppen vård

Ei vastauksia.

49. 46 §. Vammaisuuden perusteella järjestettäviin erityispalveluihin liittyvä ylläpito/46 §. Uppehålle i samband med särskild service med anledning av funktionshinder

Vastaajien määrä: 1

- Esityksessä on tärkeä huomio, jonka mukaan ateriamaksu sisältää raaka-aineiden lisäksi ruuan valmistamisesta aiheutuvat kustannukset. Käytännössä palvelun erittelemineen on ollut hankalaa ja epätarkoituksenmukaista.

On hyvä, että esityksen mukaan maakunta voi periä kohtuullisen maksun vammaispalvelulain 6 §:n kohdassa tarkoitettuun valmennukseen ja tukeen, asumisen tukeen, lyhytaikaiseen huolenpitoon ja päiväaikaiseen toimintaan liittyvästä ylläpidosta eli esimerkiksi ateriapalveluista, tarvikkeista ja muista kuluista, joita henkilölle aiheutuu vammaisuudesta huolimatta.

50. 47 §. Lastensuojelu/47 §. Barnskydd

Ei vastauksia.

51. 48 §. Vammaisen lapsen asuminen muualla kuin oman perheen kanssa/48 §. Boende för barn med funktionsnedsättning någon annanstans än med den egna familjen

Vastaajien määrä: 1

- Esitys sisältää ensimmäistä kertaa säännökset kodin ulkopuolella asuvan vammaisen lapsen maksuista. § 48 on sisällöltään yhteneväinen lastensuojelun maksuja koskevan §:n 47 kanssa. Lastensuojelun maksuja koskeva § 47 vastaa voimassa olevaa sääntelyä. Pykälien 47 ja 48 muotoilu aiheuttaa kuitenkin tulkinnallisen ongelman sen suhteen, voidaanko lapsen vanhemmilta periä sekä asiakasmaksu että elatusapu/elatustuki. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan näin ei voi lastensuojelun maksuissa menetellä.

Nykyisin kunta voi maksua vahvistamatta periä ja nostaa lapselle tulevat elatusavut siltä ajalta, jolloin lapsi saa perhehoitoa tai laitoshuoltoa taikka asumispalveluja sekä käyttää elatusavut perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi. Voimassa olevan sääntelyn tarkoituksena on, ettei elatusvelvollisuuden täyttämistä voitaisi vaatia vanhemmalta kahteen kertaan, ensin kunnalle sosiaalipalvelumaksuna ja toistamiseen elatusapuna lapselle.

Asiakasmaksulain esitysluonnoksessa pykälien 47 ja 48 muotoilusta on jätetty pois sanat "maksua vahvistamatta". Tämä mahdollistaisi sen, että asiakasmaksu ja elatusapu/elatustuki voitaisiin periä päällekkäin. Esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa kuitenkin mainitaan, että "lastensuojelun maksusta säädetään voimassa olevaa sääntelyä vastaavasti". Esityksessä olevalla muotoilulla lastensuojelun maksuja koskeva § 47 ei kuitenkaan vastaa nykyistä.

Mikäli tarkoituksena on mahdollistaa asiakasmaksun ja elatusavun/elatustuen päällekkäinen periminen, laissa tulisi selkeästi määritellä ne tilanteet, joissa näin voidaan tehdä. Vanhemmille ei saa aiheutua kaksinkertaista elatusvastuuta.

52. 49 §. Kuljetuspalvelut/49 §. Färdtjänst

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen mukaan jatkossakin sairaanhoitokuljetukset ovat osittain asiakasmaksulain ulkopuolella eli asiakkaille jää omavastuuosuus maksettavaksi.

53. 50 §. Yksityislääkärin läheteellä tehtävät laboratorio- ja kuvantamistutkimukset/50 §. Laboratorieundersökningar och bilddiagnostik som utförs efter remiss från privatläkare

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen linjaus on selkeä.

54. 51 §. Palvelun keskeytys/51 §. Avbrott i tjänsten

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotus, jonka mukaan maakunnalla on oikeus periä maksu palvelun tilapäisen keskeytyksen ajalta pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, on perusteltu. Ehdotuksen mukaan maksu voidaan periä myös alle 18-vuotiaalta asiakkaalta.

55. 52 §. Vahingoittunut, hävinnyt tai palauttamatta jätetty apuväline/52 §. Ett skadat, försvunnet eller icke-återlämnat hjälpmedel

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen sisältö vastaa nykykäytäntöä. Esityksen mukaan maksu voidaan periä myös alle 18-vuotiaalta asiakkaalta.

56. 53 §. Henkilö jolla ei ole Suomessa kotikuntaa/53 §. En person utan hemkommun i Finland

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen mukaan maakunta voi periä henkilöltä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa, enintään maakunnalle palvelusta aiheutuvien kustannusten suuruisen maksun, jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta johdu.

Maksua ei saa periä lain määrittämistä rokotuksista ja tartunnan leviämisen ehkäisemiseksi annettavasta terveydenhuoltolain määrittämästä kiireellisestä yleisvaarallisesta tartuntataudin tai raskaana olevan HIV-positiivisen henkilön tutkimuksesta ja hoidosta sekä hoitoon määrättyistä lääkkeistä lukuun ottamatta henkilöä, jonka oleskelu Suomessa on tilapäistä tai joka saa kustannuksiin korvausta muun lain nojalla ja vakuutuksen perusteella.

Maksua ei saa periä psykososiaalisesta tuesta, jota annetaan sosiaalihuoltolain tai terveydenhuoltolain perusteella tilanteessa, jossa henkilö on joutunut terrorismin uhriksi.

Linjaus on selkeä.

57. 54 §. Tulon, korvauksen ja saamisen periminen maakunnalle/54 §. Uttagande av inkomst, ersättning eller fordring till landskapet

Ei vastauksia.

58. 55 §. Viivästyskorko/55 §. Dröjsmålsränta

Ei vastauksia.

6 luku. Muut maksut/6 kap. Övriga avgifter

59. 56 §. Maksujen ulosotto/56 §. Utsökning av avgifter

Ei vastauksia.

60. 57 §. Maksun palautus ja kuittaus/57 §. Återbetalning och kvittning av avgift

Ei vastauksia.

61. 58 §. Indeksitarkistukset/58 §. Indexjusteringar

Ei vastauksia.

62. 59 §. Muutoksenhaku/59 §. Ändringssökande/60 §. Uppföljningstjänst för tjänsteproduktionen

Ei vastauksia.

63. 60 §. Palvelutuotannon seuranta palvelu/60 §. Uppföljningstjänst för tjänsteproduktionen

Ei vastauksia.

64. 61 §. Maakunnan tiedonsaantioikeus//61 §. Landskapets rätt till information

Vastaaajien määrä: 1

- Lakiin olisi perusteltua lisätä tulonselvitys viranomaistyönä.

65. 62 §. Voimaantulo/62 §. Ikraftträdande

Ei vastauksia.

66. 63 §. Kumottava laki/63 §. Lag som upphävs

Ei vastauksia.

67. 64 §. Siirtymäsäännökset/64 §. Övergångsbestämmelser

Vastaajien määrä: 1

- Hengityshalvauspotilaan asema on käsitelty esityksessä yhdenvertaisuuden periaatteella.

7 luku. Erinäiset säännökset/7 kap. Särskilda bestämmelser

8 luku. Voimaantulo/8 kap. Ikraftträdande